

εἰ δὲ ταῦτα μὴ παραφυλάξει ὁ δικαστής, δέκα λιτρῶν ¹⁾ χρυσοῦ αὐτὸν ὑποκείσθαι ποιῆ^{κ)}. ὑποκειμένον καὶ τοῦ τολμῶντος τοιοῦτόν τινα ὑπαγορεύσει τύπον καὶ τῶν ὑπογεγραμμένων αὐτῷ καὶ τῶν τοιαύτην τινὰ κατὰ θεοῖν ποιουμένων περιβλέπτων ἡμῶν ἡγερενδραρίων. καὶ ταῦτά φαμεν, εἴτε ἐκ θεῖον ἡμῶν θεοπρίσματος δικάζειν τις ἐτάχθη, εἴτε ἐκ προστάξεως ἀρχικῆς, εἴτε κατὰ τῶν αἰρετικῶν ἢ τῶν δικαστοῦ τάξιν ἀναδεξαμένων διαγνωμόνων σχήμα τῆς ζητήσεως ἀκοοῦται· εἴτε ἐγγράφως, εἴτε γραμμῶν χωρὶς. ἀλλὰ κἂν εἴ τις τῶν δικαστῶν τῆς ἰδίας περιφρονῶν σωτηρίας ἐκ τινος τοιοῦτου τολμήσει ψῆφον ἐξενεγκεῖν ¹⁾, ταύτην οὕτως ἄκυρον εἶναι βουλόμεθα, ὡς μηδὲ ἐκκλήτου προσδεῖσθαι, μηδὲ ἐκ τῶν κομπρομίσσων ἐπάγειν ποινὴν. ἡμεῖς γὰρ ἅπαντας τοὺς δικαστὰς κατὰ τοὺς γενικοὺς ἡμῶν νόμους τὰς τε ἐξετάσεις, τὰς τε κρίσεις ποιῆσθαι βουλόμεθα. ἐκεῖνο δὲ τῶν ἀνωμολογημένων ³⁾ ἐστίν, ὡς οὐδὲ ἀρχικῆ τις κρατήσει κέλευσις παρὰ τὸ διατεταγμένον τῷδε ἡμῶν τῷ νόμῳ.

κέ. Πρὸς τοῦτοις δὲ καθεῖνο τοὺς δικάζοντας εἰδέναι χρεῶν, ὡς προσήκον ἐστίν, αὐτοὺς καὶ τὰς ἐτι καὶ νῦν κινουμένας ζητήσεις κατὰ τοὺς γενικοὺς ἡμῶν τέμνειν νόμους, κἂν εἴ τις ἤδη θεῖον ἐφθάσε πορισάμενος θέσισμα, διατάττον τὴν τοῦ δικαστοῦ ἐξέτασιν ἢ κρίσιν. τὸν γὰρ τοιοῦτό ²⁾ τι πορισάμενον ἤδη, ψήφου τε ἀντοτελοῦς οὕτω τετυχηκότα οὐδὲν ἐκ τῶν αὐτῷ πεπορισμένων ὠφελείσθαι βουλόμεθα. εἰ γὰρ ἄποξ ἐφθάσε ψήφος ἀντοτελῆς δοθῆσα, οὐδαμῶς ταύτην ἐκ τοῦδε ἡμῶν πολυπραγμανεῖσθαι τοῦ νόμου κελούμεν, κἂν ³⁾ ἐκκλήτος ἐπηκολούθησεν ἢ καὶ ἀναψηλαφήσει ἔσσι τις ἐπίς κατὰ τῆς ψήφου. τὴν δὲ μὴ τυποῦσαν τὸν διακόντα ἢ δικάζειν μέλλοντα κέλευσιν, ὅπως δέοι τὴν ζήτησιν ποιῆσθαι ἢ κρίσιν ἐπάγειν, τὴν δὲ δίαιτην σπουδῆ παραδοθῆναι νομίμῳ βουλομένην ἢ τὴν τῶν πεπραγμένων ἐπιέγουσαν ἐκδοσιν ἢ τὸν δικαστὴν ἀναγκάζουσαν νόμιμον ἐνεγκεῖν ψῆφον ἢ συνδικαστὴν κατὰ τοὺς ἡμετέρους παρεχομένην νόμους, γίνεσθαι τε καὶ κρατεῖν ἐγγράφως τε καὶ ἀγράφως οὐ κωλύομεν.

κς. Ὡστε δὲ πάντας τοὺς ἡμετέρους ὑπηκόους καὶ μάλιστα τοὺς δίκαις ἐπιτροβιμένους τὴν ἡμετέραν ὑπὲρ αὐτῶν εἰδέναι πρόνοιαν καὶ μηδένα τόνδε ἡμῶν τὸν θεῖον παραπροσποιήσασθαι νόμον, μηδὲ ἄνοιαν ἐπ' αὐτῷ προτείνεσθαι, θεσπίζομεν, ἐφ' ἐκάστης ὑποθέσεως ἀρχὴν παρὰ δικαστῆ λαμβανούσης ἐκ προσομίῶν εὐθύς καὶ πρὸ αὐτῆς τῆς τῶν προσώπων βεβαίωσεως ἐγγράφουσαι τε αὐτὸν καὶ τῶν ὑπομνημάτων γίνεσθαι μέρος ⁴⁾. οὕτω γὰρ αὐτῶν πραττομένων προλάμπων κωλύσῃ τὰ παρὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐγχειρούμενα περὶ τε τὰ ἄλλα περὶ τε αὐτὴν, ὡς εἰκόσ, τὴν τῶν προσώπων βεβαίωσιν· καὶ τοῖς παραβαίνειν αὐτὸν ἐπιχειροῦσι διὰ τῶν ἐπιτιμῶν ἀπειλῶν ἀνυχαίσει τε τῶν τοιοῦτων αὐτοὺς τολμημάτων καὶ ταῖς οἰκείαις καιρῶν οὐκ ἔσσει γενέσθαι ποινῆς. ἵνα γὰρ παρανομίαν ὁμοῦ καὶ ἀδικίαν διὰ πάντων ἐβλάωμεν, διὰ τοῦτο τὸν παρόντα τε θείζαμεν νόμον, πανταχόθεν αὐτὸν τε καὶ δι' αὐτοῦ τοὺς ἄλλους ἀσφαλεῖς τε καὶ ἀνεπιβουλεύτους φυλάσσοντες τῇ πολιτείᾳ νόμους, καθ' οὓς ἡμεῖς τε αὐτοὶ τὴν βασιλείαν θεοῦ δόντος παρελάβομεν, φυλάττεσθαι τε τὴν ἡμετέραν πολιτείαν καὶ ὑπ' αὐτῶν φρονεῖσθαι διὰ παντὸς εὐχόμεθα.

legitimum finem imponere. Sin autem haec iudex non observaverit, decem librarum auri poenae subiiciatur; subiiciendo eidem poenae et eo, qui talem aliquam formam dictare conatus fuerit et eis, qui ministerium ei praeberint, et talem quandam depositionem facientibus spectabilibus referendariis nostris. Et haec dicimus, sive ex sacro nostro oraculo iudicare quis iussus est, sive iussu magistratus, sive apud arbitros compromissarios vel iudicis locum obtinentes causa disceptatur: sive scriptura interveniat, sive non. Sed et si quis iudex salutis suae contemtor ex tali quodam sententiam ferre ausus fuerit, hanc ita irritam esse volumus, ut neque appellatione opus sit, neque ex compromisso poenam inducat. Volumus enim, ut omnes iudices secundum generales leges nostras et causas disceptent et iudicent. Illud autem in confesso est, neque magistratus aliquam iusionem contra id, quod hac lege nostra statutum est, valere.

XXV. Ad haec et illud scire iudices necesse est, *Nov. 113. cap. 2.*

conveniens esse, ut lites pendentes vel nunc movendas secundum generales leges nostras dirimant, tametsi quis iam sacrum oraculum impetraverit, quod rei cognoscendae vel iudicandae formam praescribat: eum enim, qui iam aliquid eiusmodi impetraverit sententiamque definitivam nondum nactus fuerit, ex impetratis nihil adiuvari volumus. Nam si semel sententia definitiva antea lata fuerit, nullo modo eum ex hac lege nostra refricari iubemus, quamvis appellatio subsecuta sit vel spes aliqua retractationis sit contra sententiam. Iussionem autem, quae iudicanti vel iudicatio non praescribit, quomodo cognitionem instituere vel sententiam ferre debeat, sed liti iubet legitimam adhiberi diligentiam vel actorum editionem urget vel iudicem cogit, ut legitimam ferat sententiam, vel alium simul iudicem secundum leges nostras praebet, fieri et valere vel in scriptis vel sine scriptura non prohibemus.

XXVI. Ut autem omnes subditi nostri et maxime *Nov. 113. cap. 3.*

ii, qui litibus atteruntur, nostram pro ipsis providentiam noverint et nemo hanc sacram legem nostram circumveniat, neque ignorantiam in ea praetendat, sancimus, ut illa in quavis causa, quae initium apud iudicem sumit, statim in principio et ante ipsam personarum firmationem scribatur et actorum pars fiat. His ita factis praefulgens prohibebit ea, quae contra tenorem eius, tum circa alia, tum circa ipsam, ut videtur, personarum confirmationem tentantur: et eos, qui violare eam aggrediuntur, poenarum denunciatione et ab huiusmodi conatibus arcebit neque locum fieri poenis suis patietur. Nam ut iniquitatem simul et iniuriam perpetuo eiiceremus, propterea praesentem legem tulimus, undique et eam et per eam reliquas leges securas et insidiis non expositas reipublicae servantes, secundum quas et nosmet ipsi imperium Deo dante suscepimus et quibus rempublicam nostram servari et custodiri perpetuo optamus.

1) Fabr. λίτρας. k) Fabr. addit: μετὰ καὶ ἑτέρας ἡμῶν
2) Fabr. ἐνεγκεῖν. m) Fabr. ὁμολογουμένων. n) Fabr. τοιοῦτον.

μείζονος ἀγανακτήσεως περιῶσθαι, quod deest in Cod. Coisl.
o) Fabr. addit ἢ. p) Haecenus Fabr. Reliqua sunt e Cod. Coisl.

Nov. 114. κζ'. Πᾶσα θεία κέλευσις ὑπογραφὴν ἔχέτω τοῦ κοιμιστῶρος καὶ δηλοῦτω, περὶ τίνων ἐξεφωνήθη καὶ οὕτω ποῶν δίδωσι δικαστήν.

ὑπογραφὴν κοιμιστῶρος] Θεοδώρου γ). Μὴ ἐναντιωθῆ σοι, κὰν κέλευη πᾶσαν βασιλέως ἀντιγραφὴν δ) ὀφείλειν πάντως χειρὶ τοῦ βασιλέως ὑπογράφουθαι. ἢ γὰρ παροῦσα διάταξις οὐκ ἀναιρεῖ τὸ λεχθῆν ἐν τῷ κώδικι, ἀλλὰ προστίθῃσι τὸ ἐνταῦθα θεσπισθῆν· δῆλον ὅτι τὰς μὴ ὀφειλούσας ε) ὑπογράφουθαι παρὰ δ) τοῦ βασιλέως.

XXVII. Omnis sacra iussio subscriptionem habeto Quaeistoris et declarato, quibus de rebus promulgata sit, et qualem iudicem det.

subscriptionem Quaeistoris] Theodori. Ne adversari tibi videatur, etsi iubeat, omne Imperatoris rescriptum omnino manu Principis subscribi debere. Praesens enim constitutio non tollit, quod in Codice dictum est, sed, quod hic sancitum est, adiicit: videlicet eae, qua Principe subscribi non debent.

Τ Ω Ν Β Α Σ Ι Λ Ι Κ Ω Ν

BIBLION TPITON.

BASILICORUM

LIBER III.

TITΛΟΣ Α'.

Περὶ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν καὶ χειροτονίας καὶ προνομίων αὐτῶν.

L. 14. α'. Ἐπίσκοπος ἀπὸ συνόδου καθαιρεθεὶς καὶ ποιήσας τι στασιώδες διὰ τὸ πάλιν τὴν ἐπισκοπὴν ἀναλαβεῖν, ἀπὸ ἐκατὸν μιλίων, ἧς ἐξεβλήθη πόλεως οἰκεῖτω· μηδὲ βασιλεῖ προσίῳν, κὰν τύχη ἀντιγραφῶν ^{u)}, ἀχρηστα ἔστω καὶ ὁ ὑπερεδικῶν αὐτὸν ἀγανακτεῖσθω.

L. 22. β'. Ὁ συκοφαντήσας ἐκκλησιαστικῶς ἐπίσκοπον τριᾶκοντα χρυσίου λίτρας προστιμάσθω τῷ δημοσίῳ ^{uu)}. βεβαιουθήσασιν δὲ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πάντα προνόμια. Τὸ λοιπὸν κελεύομεν, ἵνα πάντες οἱ κληρικοὶ καὶ μοναχοί, οἳ ἐκ τῶν ἰδίων πόλεων ^{v)} πρὸς ταύτην τὴν λαμπροτάτην πόλιν ^{w)} ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἢ πείστεως ἕνεκα ἐκδημοῦσι ^{x)}, γράμματα τοῦ ἐπισκόπου ἐνὸς ἐκάστου, οὕτινος τὴν πορείαν ποιοῦσιν, ἀγρυμμένοι προσελθῆτωσαν, εἰδότες, ὅτι, ἐὰν ἐκτὸς ταύτης τῆς ασφαλείας προσέλθωσιν, ἐαυτοὺς ὑπονοεῖτωσαν ^{y)}, ὅτι οὕτε ^{z)} κληρικοὶ ἢ μοναχοὶ εἰσιν.

L. 36. γ'. Τὸν ἀφαιρούμενον πόλεως οἴασθ' ἢ πάλαι οὔσης ἢ νῦν ^{a)} πολιόθεισης τὸ τῆς ἰδικῆς ἐπισκοπῆς δίκαιον ἢ ἕτερόν τι προνόμιον, κὰν ἀπὸ βασιλικῆς ἀντιγραφῆς ἢ ^{b)} ἐπιτροπῆς, ἀτιμοῖ καὶ δημεύει ἢ διάταξις, ἀνυροῦσα καὶ τὴν ἐγχείρησιν· ὑπεξαίρει δὲ τὰς ἐν Σκυθίᾳ ἐπαρχίας καὶ Λεοντόπολιν τῆς Ἰσαυρίας.

L. 23. δ'. Τὰς ἰδιωτικὰς φυλακὰς ἢ διάταξις ἀναιρεῖ, τοῖς ἐπισκόποις ^{c)} ἐπιτρέπουσα, τοὺς οὕτως ἐμβληθέντας ἐκβάλλειν.

TITULUS I.

De episcopis et clericis et ordinatione et privilegiis eorum.

I. Episcopus a Synodo depositus et seditiosus quid agens ad episcopatum denuo recuperandum, centum milliaribus ab urbe, qua eiectus est, habitet: neque Principem adeat et si rescripta impetraverit, non valeant et qui eum defendit, indignationem subeat.

II. Qui per calumniam Episcopum criminaliter accusat, triginta auri libras fisco poenae nomine pendat. Confirmentur autem omnia ecclesiastica privilegia. Praeterea imperamus, ut omnes clerici et monachi, qui de suis civitatibus ad hanc splendidissimam urbem ecclesiastici negotii vel religionis causa proficiunt, literis Episcopi unius cuiusque, cuius nomine iter faciunt, muniti adveniant: scientes, se, si citra hanc securitatem accesserint, suspicionem movere, clericos vel monachos non esse.

III. Qui aufert civitati cuicumque iamdudum conditae vel nunc extractae proprii Episcopatus ius vel aliud quoddam privilegium, licet ex Principis rescripto vel mandato, eum constitutio infamia notat et bona eius publicat, conatum quoque infirmans. Excipit autem provincias in Scythia et Leontopolin Isauriae.

IV. Privatos carceres constitutio tollit, Episcopis permittens, ut ita inclusos dimittant.

q) Hoc scholium habet et Cod. Coisl. sed sine nomine Theodori. r) Sic recte Fabr. Cod. Coisl. πᾶσι βασιλέως ἀντιγραφῆ. s) Sic Cod. Coisl. Fabr. ὀφειλούσας. t) Sic Cod. Coisl. Fabr. ὑπό. u) Fabr. ἀντιγραφῶν. uu) Hactenus cap. 2. habet etiam Theodorus. v) πόλεων habet Cod. Coisl. deest apud Fabr. w) Ita Cod. Coisl. Fabr. λαμπρὰν πόλιν. x) Fabr. διὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα ἢ πείστεως ἕνεκα. y) Ita et Cod. Coisl. et Fabr. Sed propter praecedens ὅτι imperativus non potest probari. Reponerem ὑπονοῦσιν; licet et hoc scrupulum mihi propterea iniiciat, quod significat suspicari, non suspicionem iniicere. z) Cod. Coisl. pro οὕτε habet ἢ. Sed οὕτε vel οὐ deesse non potest. a) νῦν habet Cod. Coisl. deest in Fabr. Bas. b) ἀντιγραφῆς ἢ deest in Cod. Coisl. habet Fabr. c) Cod. Coisl. τοὺς ἐπισκόπους. Ita et Theod. qui cap. 4. totum exhibet.

ε'. Τὸ κεκωλύσθαι τὸν κύβον ἤτοι τὸν κόττον τῇ παραφυλακῇ τῶν ἐπισκόπων παραδίδωσιν ἢ διάταξις, καὶ διὰ τῶν εἰρημένων αὐτῇ προσώπων, οὓς ἂν δεήσοι, διὰ τῶν λαμπροτάτων ἀρχόντων τῶν επαρχιῶν καὶ τῶν πατέρων, τῶν ἐκδικίων τῶν πόλεων ^{d)} σωφρονίζειν ^{o)} κελεύουσα.

ζ'. Δυνατὸν καὶ παρὰ τῷ πατριάρχει πρῶτον αἰτιάσασθαι καὶ αἰτεῖν, διὰ γραμμῶν αὐτοῦ δοθῆναι τινα δικαστήν τῶν κατὰ τόπον ἐπισκόπων, οὗ ^{f)} παρατηθείσης τῆς ψήφου πάλιν ὁ πατριάρχης δικάσει.

η'. Ὁ ἀναβαπτίσας ἐπίσκοπος τῆς ἱερωσύνης ἐκβαλλέσθω ^{h)}.

ἀναβαπτίσας] Ἐξέστιν ἀναβαπτίζειν τοὺς Μοντανιστάς καὶ τοὺς Τετραδίτας καὶ τοὺς μὴ βαπτισθέντας εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος.

θ'. Θεοσπίζομεν ^{g)}, ὁσάκις χρεῖα γένηται, ἐπίσκοπον χειροτονηθῆναι, συνίεναι τοὺς κληρικούς καὶ τοὺς πρῶτους τῆς πόλεως, ἧς μέλλει ἐπίσκοπος χειροτονεῖσθαι, καὶ προκειμένων τῶν ἁγίων εὐαγγελίων ἐπὶ τρισὶ προσώποις ψηφίσματα ποιῆν, καὶ ἕκαστον αὐτῶν ὁμνῆσαι κατὰ τῶν θείων λόγων ^{gg)} καὶ ἐγγράφειν ἐν αὐτοῖς· ὅτι οὔτε διὰ δόσιν οὔτε δι' ὑπόσχεσιν ἢ φιλίαν ἢ χάριν ἢ ἄλλην οἰανδήποτε προσπάθειαν, ἀλλ' εἰδότες, αὐτοὺς τῆς ὁρθῆς καὶ καθολικῆς πίστεως καὶ σεμινοῦ βίου καὶ ὑπὲρ τὸ τριακοστὸν ἔτος εἶναι, τούτους ἐπελέξαντο, καὶ ὅτι οὔτε γαμετήν ἔχειν ἢ παλλακὴν ἢ παιδᾶς φυσικούς γινώσκουσιν αὐτοὺς ἐσχηκέναι ἢ ἔχειν· ἀλλ' εἰ καὶ πρότερόν τις ἐξ αὐτῶν γαμετήν εἶχεν καὶ αὐτὴν μίαν καὶ οὐδὲ χήραν, οὐδὲ ἀνδρὸς ἀποξενχθεῖσαν, οὐδὲ τοῖς νόμοις, οὐδὲ τοῖς ἱεροῖς κανόσιν ἀπηγορευμένην, ἀλλ' οὐδὲ βουλευτήν ἢ ταξέατην τινὰ τῶν ψηφισομένων εἶναι γινώσκουσι· πληρὴ εἰ μὴ ἐν μοναστηρίῳ οὐχ ἔττον δεκαπέντε ἐνιαυτῶν μοναχικὸν ὁ πολιτευόμενος ἢ ταξείωτος βίον ἀδιαβλήτως ἐξετέλεσεν ^{h)}. δηλαδὴ τῆς ἔμπροσθεν ἡμῶν εἰρημένης παρατηρήσεως καὶ ἐπὶ τούτων τῶν προσώπων ἐν τοῖς γινόμενοις περὶ αὐτῶν ψηφίσμασι φυλαττομένης, ἵνα ἐκ τῶν οὕτως ⁱ⁾ ψηφισομένων τριῶν προσώπων ὁ βελτίων χειροτονηθῆ τῇ ἐπιλογῇ καὶ τῷ κριματι τοῦ χειροτονουμένου· ἀπαιτεῖσθαι δὲ πρότερον τὸν μέλλοντα χειροτονεῖσθαι ^{k)} παρὰ τοῦ χειροτονουμένου λίβελλον μεθ' ὑπογραφῆς ἰδίας περιέχοντα τὰ περὶ τῆς ὁρθῆς αὐτοῦ πίστεως. ἀπαγγέλλειν δὲ τούτου καὶ τὴν θείαν προσκομιδὴν τὴν ἐπὶ τῇ ἁγία κοινωσίᾳ γινομένην καὶ τὴν ἐπὶ τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι εὐχὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐχὰς· ὅρον δὲ ὑπέχειν καὶ ^{l)} αὐτὸν τὸν χειροτονούμενον κατὰ τῶν θείων γραφῶν, ὡς οὔτε δι' ἑαυτοῦ, οὔτε δι' ἑτέρου προσώπου δέδωκε τι ἢ ὑπέσχετο, οὔτε μετὰ ταῦτα δώσει ἢ αὐτῷ τῷ χειροτονουμένῳ αὐτὸν ἢ τοῖς τὰ ψηφίσματα εἰς αὐτὸν ποιησαμένοις, ἢ ἑτέρῳ τῶν πάντων τινὶ ὑπὲρ τῆς εἰς αὐτὸν γενησομένης χειροτονίας. εἰ δὲ τις παρὰ τὴν μνημονευθεῖσαν παραφυλακὴν ἐπίσκοπος χειροτονηθῆ, κελύομεν, καὶ αὐτὸν πᾶσι τρόποις τῆς ἐπισκοπῆς ἐκβάλλεσθαι καὶ τὸν παρὰ ταῦτα τολμήσαντα χειροτονεῖν ^{m)}.

Εἰ δὲ τις κατηγορίαν τινὰ ποιήσεται ⁿ⁾ κατὰ τοῦ μέλλοντος χειροτονεῖσθαι ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου ἢ διακόνου ἢ ἄλλου κληρικοῦ ἢ ἡγουμένου ἐφ' οἵαδήποτε

V. Constitutio tradit, aleam sive cottum prohiberi, sollicitudini Episcoporum, et per personas ea dictas, clarissimos provinciarum Praesides et patres et defensores civitatum eos, quos necesse sit punire, puniri iubet. L. 25. C. 1. 4.

VI. Potest quis et apud Patriarcham primum accusare et petere, per literas eius dari iudicem aliquem ex loci Episcopis, de cuius sententia si conqueratur, rursus Patriarcha iudicabit. L. 29. C. eod.

VII. Episcopus, qui rebaptizat eundem, sacerdotio eiiciatur. L. 1. C. 1. 6.

qui rebaptizat] Licet rebaptizare Montanistas et Tetraditas et eos, qui in nomen Patris et Filii et Spiritus sancti baptizati non sunt.

VIII. Sancimus, ut, quoties necessitas sit Episcopi ordinandi, convenient Clerici et primates civitatis, cui Episcopus ordinandus est: ac propositis sanctis evangeliiis in tribus personis decreta faciant, et quisque eorum iuret per sacra eloquia et in ipsis decretis inscribat, se neque per largitionem, neque per pollicitationem aut amicitiam aut gratiam aut alium quemcunque affectum, sed scientes, illos esse Catholicae fidei et honestae vitae et triginta annis maiores, eos elegisse; seque scire, illos neque uxorem neque concubinam aut liberos naturales habuisse aut habere: sed etsi quis ex iis antea uxorem habuit, eam unicam fuisse eamque nec viduam neque a viro separatam, nec legibus nec sacris canonibus reprobata: seque non cognitum habere, aliquem ex iis, quos elegerint, curialem et officialem esse: praeterquam si curialis aut officialis in monasterio non minus, quam per quindecim annos vitam monachicam sine ulla reprehensione impleverit: cautione videlicet antea a nobis dicta in his etiam personis in decretis de iis factis custodienda, ut ex his tribus personis electis melior ordinetur arbitrio et iudicio ordinantis. Exigatur autem prius ab ordinando per ordinantem libellus subscriptione eius munitus, qui capita de recta eius fide continet: proferat autem is et sacram oblationem, quae in sancta communione fit, et preces, quae in sancto baptisate fiunt et reliquas preces. Iusurandum autem praestet ille, qui ordinatur, per sacras scripturas, se neque per se ipsum, neque per aliam personam dedisse aliquid aut promississe, neque posthaec daturum esse aut ipsi ordinanti, aut iis, qui decreto eum elegerunt, aut alii cuidam omnium pro ordinatione futura. Si quis autem adversus observationem memoratam Episcopus ordinatus fuerit, iubemus, tam ipsum, quam eum, qui contra ea ordinare illum ausus fuerit, omnibus modis Episcopatu deici.

Si quis vero accusationem quandam quaecunque de causa adversus eum instituat, qui Episcopus ordinandus est, aut presbyter, aut diaconus, aut alius clerici Nov. 123. cap. 2.

d) Verba διὰ — πόλεων add. Cod. Coisl. desunt apud Fabr. Sed addit in schol. a. T. I. p. 143. e) Fabr. σωφρονίζειν, vitio typorum. f) οὗ Cod. Coisl. Fabr. ἢ. ff) Cap. 7. iisdem verbis habet Theod. Scholium huic capitulo subiectum habet Fabr. deest in Cod. Coisl. g) Breviter argumentum hui. capit. quatenus de iureiurando eorum, qui episcopi consecrantur, agit, indicat Synopsis. gg) Cod. Coisl. λόγων. h) Cod. Coisl. ἐξετέλεσε. i) Verba ψηφισμάτων — οὕτως adduntur in Cod. Coisl. desunt apud Fabr. k) τὸν μέλλ. χειροτον. adduntur in Cod. Coisl. desunt apud Fabr. l) καὶ deest in Cod. Coisl. habet Fabr. m) Cod. Coisl. χειροτονήσαν. n) Ita Cod. Coisl. Fabr. ποιήσεται. Breviter argumentum huius cap. 2. Nov. 123. indicat Synopsis, in qua est cap. 7. h. 1.

αἰτία, ἀναβαλλέσθω ἢ τοιαύτη χειροτονία καὶ γινέσθω πρότερον ἐξέτασις τῆς κατηγορίας, παρόντος καὶ τοῦ κατηγοροῦ καὶ ἐπεξιόντος τοῖς παρ' αὐτοῦ προσαγγελεύσειν. εἰ δὲ ἀπολιμπάνοιτο ἢ ἀναβάλλοιτο ὁ κατηγορός, καὶ οὕτως ὁ τὴν χειροτονίαν μέλλων ποιέσθαι ζήτησιν ἀκριβεστάτην ποιέσθω μηνῶν εἰσὼ τοιῶν, καὶ, εἰ μὲν ὑπεύθυνον εὔροι τὸν τὴν κατηγορίαν ὑπομείναντα, εἴτε κατὰ τοὺς θείους κανόνας, εἴτε κατὰ τοὺς ἡμετέρους νόμους, κωλύεσθω ἢ χειροτονία. εἰ δὲ ἀνεύθυνος φανεῖ^{ο)}, εἴτε παρόντος τοῦ κατηγοροῦ ἢ καὶ ἀπόντος, γινέσθω ἢ χειροτονία. ὁ δὲ κατηγορός, εἴτε παρὼν^{π)} μὴ ἀποδείξῃ, εἴτε ἀποφύγῃ^{ρ)}, εἰ μὲν κληρικὸς εἴη, ἐξωθείσθω τοῦ οἰκείου βαθμοῦ· εἰ δὲ λαϊκὸς εἴη, τὸν προσήκοντα σωφρονισμὸν ὑπομενέτω. εἰ δὲ τις πρὸ ἐξετάσεως τὸν κατηγορηθέντα χειροτονήσῃ^{ρ)}, ὅ τε χειροτονήσας, καὶ ὁ χειροτονηθεὶς τῆς ἱερωσύνης ἐξωθείσθω.

Nov. 123. cap. 2. §. 1. ζομεν^{ς)}, ἵνα μηδεὶς διὰ δόσεως χρυσίου ἢ ἄλλων πραγμάτων ἐπίσκοπος χειροτονήται. εἰ δὲ τι τοιοῦτον ἀμαρτηθεῖ^{τ)}, αὐτοὶ ἑαυτοὺς οἱ διδόντες καὶ οἱ λαμβάνοντες καὶ οἱ μέσοι αὐτῶν κατὰ τὰς θείας γραφὰς καὶ τοὺς ἱεροὺς κανόνας κατακριθεὶς ὑποβάλλουσι· καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ διδὼν καὶ ὁ λαμβάνων καὶ ὁ μέσος γινόμενος τῆς ἱερωσύνης ἢ τῆς τοῦ κλήρου τιμῆς ἀποκινεῖσθω. τὸ δὲ ὑπὲρ ταύτης τῆς αἰτίας δοθὲν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκείνῃ ἐκδικεῖσθω, ἧς ἡβουλήθη^{υ)} τὴν ἱερωσύνην ὠνήσασθαι. εἰ δὲ κοσμικὸς εἴη ὁ ὑπὲρ ταύτης τῆς αἰτίας τι λαμβάνων ἢ μέσος τῶν πραγμάτων γινόμενος, τὰ δοθέντα πράγματα ἐν διπλῶ αὐτῶν^{ν)} ἀπαιτεῖσθαι κελεύομεν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκδικηθῆσθαι. οὐ μόνον δὲ τὰ κατὰ τοῦτον δεδομένα τὸν τρόπον ἐκδικεῖσθαι προστάτουμεν, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἀσφάλειαν ὑπὲρ τοῦτου καθ' οἰονδήποτε τρόπον ἐκτεθεῖσαν καὶ τὴν τῶν ἐνεχέρων ἢ τὴν τοῦ ἐγγυητοῦ ἐνοχὴν καὶ πᾶσαν ἄλλην οἰανδήποτε ἀγωγὴν^{ω)} ἀργεῖν θεοπίζομεν. καὶ πρὸς τοῦτοις ὁ τὴν ὑπόσεως λαμβάνων μὴ μόνον τὴν ὁμολογίαν ἀποδιδότω, ἀλλὰ καὶ ἄλλο τοσοῦτον, ὅσον ἢ ὁμολογία περιέχει, ἀπαιτεῖσθω, ὁφείλον τῇ ἐκκλησίᾳ δοθῆναι. Εἰ τις μὲντοι ἐκ τῶν ἐπισκόπων, εἴτε πρὸ τῆς ἰδίας χειροτονίας, εἴτε μετὰ^{ξ)} τὴν χειροτονίαν βουληθῇ τὰ ἴδια πράγματα ἢ μέρος ἐξ αὐτῶν προσαγαγεῖν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἧς τὴν ἱερωσύνην λαμβάνει, οὐ μόνον οὐ κολύομεν καὶ πάσης καταδικῆς καὶ ποινῆς τοῦ παρόντος νόμου ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι θεοπίζομεν, ἀλλὰ καὶ παντὸς ἐπαίνου ἕξιον κρίνομεν, ἐπειδὴ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀγορασία, ἀλλὰ προσφορά. ὑπὲρ συνηθειῶν δὲ ἐκεῖνα μόνον συγχωροῦμεν παρεχέσθαι ἀπὸ τῶν χειροτονομένων ἐπισκόπων, ἅτινα ἐφεξῆς τῶ παρόντι νόμῳ ἐμφέρεται.

Nov. 123. cap. 3. ι'.^{xx)} Κελεύομεν τοίνυν, τοὺς μὲν μακαριωτάτους ἀρχιεπισκόπους^{γ)} καὶ πατριάρχας, τοῦτ' ἔστι^{z)} τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας καὶ Θεοπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων, εἰ μὲν ἢ συνήθεια ἔχει, ἐπισκόποις ἢ κληρικῶς ἐν τῇ αὐτῶν χειροτονία ἔλαττον, ἢ περ εἴκοσι χρυσίου λιτρῶν δίδουσθαι, ταῦτα μόνον παρέχειν, ὑπὲρ ἢ συνήθεια γίνασκει^{a)}. εἰ δὲ πλέον πρὸς τοῦτον τοῦ νόμου παρεῖγγο, μηδὲν ὑπὲρ τὰς^{b)} τοῦ χρυσίου λιτρῶν δίδουσθαι^{c)}.

cus aut etiam Hegumenus, differatur eiusmodi ordinatio et ante omnia examinetur accusatio, praesente accusatore et exequente delationem suam. Si vero abfuerit vel moretur accusator, et ita is, qui ordinaturus est, intra tres menses diligentissime rem inquirat, et, siquidem eum, qui accusationem sustinuit, sive secundum sacros canones, sive secundum leges nostras sotentem invenerit, inhibeatur ordinatio. Si vero insons apparuerit, sive praesente accusatore sive etiam absente, fiat ordinatio. Accusator, sive praesens non probaverit, sive aufugerit, siquidem clericus sit, proprio gradu deiciatur; si vero laicus sit, competentem coercionem sustineat. Si quis autem accusatum ante cognitionem ordinaverit, tam ordinator quam ordinatus sacerdotio expellantur.

IX. Ante omnia autem illud observari sancimus, ut nemo auri vel aliarum rerum datione Episcopus ordinetur. Quod si tale quid peccatum fuerit, et qui dant et qui accipiunt et mediatores eorum secundum divinas scripturas et sacros canones condemnationi sese subiciunt: ac propterea et qui dat et qui accipit et qui mediator fuit, sacerdotis vel Clericatus honore removeatur. Quod autem pro ea causa datum est, illi Ecclesiae vindicetur, cuius sacerdotium voluit redimere. Sin autem laicus erit, qui pro hac causa accepit aliquid vel mediator rei factus est, hunc in duplum earum rerum, quae datae sunt, conveniri iubemus Ecclesiae vindicandum. Non solum autem, quae hoc modo data sunt, vindicari praecipimus, sed etiam omnem cautionem pro hoc quolibet modo expositam et pignorum aut fideiussoris obligationem et omnem aliam quamlibet actionem cessare sancimus. Et ad haec, qui promissionem accepit, non solum cautionem reddat, sed et aliud tantum, quantum cautio continet, exigatur, Ecclesiae dandum. Si quis tamen Episcoporum sive ante consecrationem suam sive post consecrationem suas res vel partem earum ei Ecclesiae offerre voluerit, cuius sacerdotium nanciscitur, non modo non prohibemus et omni condemnatione et poena praesentis legis liberum eum esse sancimus, sed etiam omni laude dignum iudicamus, quoniam hoc emtio non est, sed oblatio. Pro consuetudinibus vero illa solum concedimus praestari ab ordinatis Episcopis, quae deinceps lege praesente continentur.

X. Imperamus igitur, ut beatissimi Archiepiscopi et Patriarchae, hoc est, veteris Romae et Constantiopolis et Alexandriae et Theopolis et Hierosolymorum, si quidem consuetudo obtinet, Episcopis vel clericis in eorum consecratione minus, quam viginti auri libras praestari, ea sola dent, quae consuetudo agnoscit. Sin autem plus ante hanc legem dabatur, nihil ultra viginti auri libras praestetur. Metropolitani autem, qui a propria Synodo vel a beatissimis

ο) Cod. Coisl. φωνῆ. π) Sic recte Cod. Coisl. Fabr. παρόν. ρ) Fabr. ἀποφύγοι. ρ) Cod. Coisl. χειροτονησί. ρρ) Theod. pro parte hoc caput, quod et apud eum nonum est, exhibet. s) Cod. Coisl. θεοπίζομεν. t) Cod. Coisl. ἀμαρτηθῆ. u) Cod. Coisl. βουλήθη. v) πράγματα et αὐτόν deest in Cod. Coisl. w) Sic Fabr. Cod. Coisl. ἐνοχὴν. x) Sic Cod. Coisl. Fabr. κατὰ. xx) Brevis epitome huius capituli apud Theod. his verbis: μόνος τὰς περιεχομένας συνηθείας τῇ παροῦσῃ διατάξει παρεχέτωσαν οἱ ἐπίσκοποι· εἰ γὰρ πλέον τις λάβοι, ἐν τριπλῶ ἀπαιτεῖται αὐτό. y) Cod. Coisl. ἐπισκόπους. z) τοῦτ' ἔστι in Cod. Coisl. deest; habet Fabr. a) Sic Fabr. Cod. Coisl. γίνεται b) Sic Cod. Coisl. Apud Fabr. x'. deest. c) Haec Fabr. Reliqua usque ad finem huius capituli sunt e Codice Coislino usque ad verba καὶ ταῦτα — εἰρηται, quae habet etiam Fabr.

τοὺς δὲ μητροπολίτας τοὺς ὑπὸ τῆς ἰδίας συνόδου ἢ ἀπὸ τῶν μακαριωτάτων πατριαρχῶν χειροτονοῦμε-
 νους καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ἐπισκόπους τοὺς ἢ ἀπὸ
 πατριαρχῶν ἢ ἀπὸ μητροπολιτῶν χειροτονοῦμενους, εἰ
 μὲν μὴ ἐλάττονα τριάκοντα χρυσίου λιτρῶν πρόσδο-
 ν ἔχει ἢ ἐκκλησία τοῦ χειροτονοῦμένου, διδόναι ὑπὲρ ἐν-
 θροναστικῶν μὲν νομίσματα ρ'. νοταρίοις δὲ τοῦ χει-
 ροτονοῦντος καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὑπηρετοῦσιν αὐτῷ καὶ
 ἕξ ἔθους λαμβάνουσι νομίσματα τριακόσια· εἰ δὲ αἱ τῆς
 ἐκκλησίας πρόσδοσι ἐλαττον μὲν ἢ περὶ τριάκοντα χρυ-
 σίου λιτρῶν κατ' ἐνιαυτὸν συντελοῦσιν, οὐκ ἦντον δέ, ἢ
 δέκα, ὑπὲρ μὲν ἐνθροναστικῶν διδόναι νομίσματα ρ'.
 τοῖς δὲ ἄλλοις ἅπασιν τοῖς ἐκ συνηθείας λαμβάνουσιν
 νομίσματα σ'. εἰ δὲ ἐλαττον μὲν, ἢ περὶ δέκα, οὐκ ἐλα-
 ττον δέ, ἢ τῶν ε'. χρυσίου λιτρῶν τῆς ἐκκλησίας εἶναι
 προσδοκῶ συμβῆ, διδόναι ὑπὲρ ἐνθροναστικῶν μὲν
 νομίσματα ν'. πᾶσι δὲ τοῖς ἄλλοις τοῖς ἕξ ἔθους λαμ-
 βάνουσι νομίσματα ρ'. εἰ δὲ ἐλαττον μὲν τῶν πέντε,
 οὐκ ἐλαττον δὲ τῶν τριῶν λιτρῶν τοῦ χρυσοῦ πρόσ-
 δοκῶ ἢ ἐκκλησία ἔχει, παρέχειν μὲν ὑπὲρ ἐνθροναστι-
 κῶν νομίσματα δέκα ὀκτώ, πᾶσι δὲ τοῖς ἕξ ἔθους λαμ-
 βάνουσι νομίσματα κδ'. εἰ δὲ ἐλαττον μὲν τῶν τριῶν,
 οὐκ ἐλαττον δὲ τῶν δύο τοῦ χρυσοῦ λιτρῶν ἢ ποσότης
 τῶν προσδοκῶν τῆς ἐκκλησίας εὐρεθῆι, διδόναι ὑπὲρ ἐν-
 θροναστικῶν μὲν νομίσματα δώδεκα, ὑπὲρ δὲ πάσης
 ἄλλης συνηθείας νομίσματα ἕξ. ἐπίσκοπον γὰρ ἐκκλη-
 σίας ἐλαττον δύο λιτρῶν πρόσδοκῶ ἐχοίσης, οὔτε ὑπὲρ
 ἐνθροναστικῶν, οὔτε ὑπὲρ ἄλλης οἰαςδήποτε συνηθείας
 δοῦναι τι συγχωροῦμεν. ταῦτα δὲ, ἢ περὶ παρέχουσαι
 διετυπώσαμεν, ὁ πρῶτος χειροτότου τοῦ χειροτονοῦν-
 τος ἐπισκόπου καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος ὑποδεχόμενοι τοῖς ἕξ
 ἔθους λαμβάνουσιν διαιρεῖται. Ταῦτα τοίνυν κε-
 λεύομεν πᾶσιν τρόποις παραφυλάττεσθαι, ἵνα μὴ ἐκ
 τῶν τοιούτων προσφορῶν καὶ αἱ ἐκκλησίαι χρεῖσιν βα-
 ρύνωνται καὶ αἱ ἱεροσύνην πράξιμοι γίνωνται· εἰ δὲ τις
 ὑπὲρ τὴν παρ' ἡμῶν ὀρισθεῖσαν ποσότητα ὑπὲρ ἐνθρονα-
 στικῶν ἢ συνηθείων κατ' οἰονδήποτε τρόπον τολμήσῃ
 λαβεῖν, κελεύομεν, εἰ τι πλέον λάβοι, τριπλάσιον ἐκ
 τῶν πραγμάτων αὐτοῦ ἐκδικεῖσθαι τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ δε-
 δωκότος, καὶ ταῦτα μὲν ὑπὲρ τῆς τῶν ἐπισκόπων χειρο-
 τονίας εἴρηται.

α'. cc) Μετὰ δὲ τὴν χειροτονίαν καὶ δουλικῆς καὶ
 ἐναπογραφῆς τοῦ ἐπισκόπου ἐλευθέρους εἶναι
 κελεύομεν, εἰ μὴ ταξείωτης παρὰ τὴν προειρημένην πα-
 ρατήρησιν χειροτονηθείη· τοὺς γὰρ τοιούτους τῆς ἐπι-
 σκοπῆς ἀποκινουμένους τῇ τάξει ἀποκαθίστασθαι κε-
 λεύομεν, ἵνα μὴ ἐκ τῆς τοιαύτης τύχης τῇ ἱεροσύνῃ
 ἔβροι γένηται. εἰ δὲ συμβῆ, τὸν χειροτονοῦμενον ἐπί-
 σκοπον ὑπὸ τὴν τοῦ ἰδίου γονέως ἕξουσιν εἶναι, ἕξ αὐ-
 τῆς τῆς χειροτονίας ἀντιεξούσιος ἔστω d).

Τοὺς dd) δὲ θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους καὶ μονα-
 χούς ἐκ μηδενὸς νόμου ἐπιτρόπους ἢ κουράτορας οἰου-
 δήποτε προσώπων γίνεσθαι συγχωροῦμεν. τοὺς δὲ πρεσ-
 βυτέρους καὶ διακόνους καὶ ὑποδιακόνους τῷ δικαίῳ καὶ
 μόνῳ τῆς συγγενείας εἰς ἐπιτροπὴν ἢ κουρατορείαν κα-
 λουμένους τὴν τοιαύτην λειτουργίαν ὑποδέχεσθαι συγ-
 χωροῦμεν, εἰ μὲντοιγε e) εἰσὼ τεσσάρων μηνῶν ἀριθμου-
 μένων, ἕξ οὐ ἐκλήθησαν, παρὰ τῷ ἀρμοδίῳ δικαστῇ
 ἐγγράφως φανερώσουσι τὸ τοιοῦτον λειτουργήμα οὐκ εἶ
 προαιρέσει καταδέξασθαι. καὶ εἰ τις, ὡς εἶκος, αὐτῶν

Patriarchis consecrantur et omnes reliqui Episcopi,
 qui vel a Patriarchis vel a Metropolitanis consecran-
 tur, siquidem Ecclesia consecrati redditum habeat tri-
 ginta auri libris non minorem, pro inthronisticis cen-
 tum aureos dent; notariis vero consecrantis et reli-
 quis eius ministris, qui ex more accipiunt, trecentos
 aureos. Sin autem Ecclesia redditus minus quidem,
 quam triginta auri libras, per annum ferant, non mi-
 nus autem, quam decem, pro inthronisticis quidem
 centum aureos dent; reliquis autem omnibus, qui ex
 more accipiunt, ducentos aureos. Sin autem redditus
 Ecclesiae minores quidem decem, non minores autem
 quinque libris auri forte fuerint: pro inthronisticis
 quidem quinquaginta aureos dent, reliquis vero omni-
 bus, qui ex more accipiunt, septuaginta aureos. Siu
 autem minorem quidem quinque, nec vero minorem
 tribus auri libris redditum Ecclesia habeat, pro inthro-
 nisticis quidem praestent aureos duodeviginti, omnibus
 autem ex more accipientibus aureos viginti quatuor.
 Sin vero minor tribus, non minor autem duabus auri
 libris quantitas reddituum Ecclesiae inveniatur, pro
 inthronisticis quidem duodecim aureos, pro omni vero
 reliqua consuetudine sex aureos pendant. Episcopum
 enim Ecclesiae, quae minorem duabus libris redditum
 habet, neque pro inthronisticis, neque pro alia qua-
 libet consuetudine dare aliquid concedimus. Haec au-
 tem, quae praebere sancivimus, primus Presbyter or-
 dinantis Episcopi et Archidiaconus recipientes illis,
 qui ex more accipiunt, distribuant. Haec igitur omni-
 bus modis custodiri iubemus, ut ne ex talibus prae-
 textibus Ecclesiae debitis onerentur et sacerdotia ven-
 nalia fiant. Si quis autem ultra definitam a nobis
 quantitatem pro inthronisticis vel consuetudinibus quo-
 cunque modo accipere quid audeat, imperamus, ut, si
 plus acceperit, triplum ex rebus eius vindicetur Eccle-
 siae eius, qui dedit. Et haec quidem de Episcoporum
 ordinatione dicta sint.

XI. Post ordinationem autem a servili et adscri- Nov. 123.
 ptitia conditione Episcopus liberos esse iubemus, nisi cap. 4.
 officialis praeter praedictam observationem ordinetur:
 tales enim Episcopatu remotos officio restitui iubemus,
 ut ne ex tali conditione sacerdotio iniuria fiat. Si
 vero contigerit, ordinatum Episcopum sub patris sui
 potestate esse, ex ipsa ordinatione sui iuris fiat.

Dei autem amantissimos Episcopos et Monachos ex Nov. 123.
 nulla lege tutores vel curatores cuiuscunque personae cap. 5.
 fieri concedimus. Presbyteros vero et Diaconos et sub-
 diaconos iure solum cognationis ad tutelam vel curam
 vocatos id munus suscipere permittimus: si quidem
 intra quatuor menses ab eo tempore, ex quo vocati
 sunt, numerandos, apud competentem iudicem scriptis
 declarent, se tale munus propria voluntate suscepisse.
 Et si quis eorum forte hoc fecerit, nullum ex eo
 circa aliam tutelam vel curam praedictum patiatur.

cc) Theod. epitomen habet his verbis: ἢ ἐπισκοπῇ λυεῖ τὴν ὑπεξουσιότητα, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δουλικὴν καὶ ἐναπογραφικὴν
 τὴν. Est secundum eum cap. 11. et 12. huius tit. d) Ita Cod. Coisl. Fabr. ἀντιεξούσιον εἶναι. dd) Theodorus huius cap. 5.
 et 6. Nov. 123. brevem epitomen habet. Est secundum eum cap. 13. hui. tit. them. 1. et 2. Etiam Synopsis epitomen. Nov.
 123. cap. 5. 6. exhibit. e) Ita Cod. Coisl. Fabr. μέντοι.

τοῦτο ποιήσει ^{ee)} μηδὲν ἐκ τούτου περὶ ἄλλην ἐπιτροπὴν ἢ κουρατορείαν πρόκριμα ὑπομενέτω.

Nov. 123. ^{cap. 6.} Ἄλλ' οὐδὲ ἐκλήπτου ἢ ἀπατητῆρ δημοσίων συντελειῶν ἢ μισθωτῆρ τελῶν ἢ ἀλλοτριῶν κτήσεων ἢ κουρατορα οἴκου ἢ ἐντολέα δίχης ἢ ἐγγυητῆρ ὑπὲρ τούτων τῶν αἰτιῶν, ἐπίσκοπον ἢ οἰκονόμον ἢ ἄλλον κληρικὸν οἰουδῆποτε βαθμοῦ ἢ μοναχὸν ἰδίῳ δνόματι ἢ τῆς ἐκκλησίας ἢ τοῦ μοναστηρίου ὑπεκρίνεσθαι συγχωροῦμεν, ἵνα μὴ διὰ ταύτης τῆς προφάσεως καὶ τοῖς ἀγίοις οἴκοις ζημία γένηται καὶ αἱ θεῖαι ὑπηρεσίαι ἐμποδίζωνται.

Nov. 123. ^{cap. 6.} β'. ^{f)} ἐν μὲντοι ἐκκλησίαις ἢ μοναστηρίοις κτήσεις τινὲς παρακείμεναι εὐρεθεῖεν καὶ βουληθεῖεν οἰδιοικητῶν τῶν αὐτῶν εὐαγῶν οἴκων εἰς μίσθωσιν ἢ ἐμφύτευσιν ταύτας λαβεῖν, τρηκαῦτα πάντων τῶν κληρικῶν καὶ τῶν μοναχῶν ὑπὲρ τῶν τοιούτων αἰτιῶν ἢ ἐν αὐτῷ τῷ συμβολαίῳ ἢ ἐπὶ πράξεως ὑπομνημάτων καὶ συναίνουτων καὶ φανερούτων, ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τοῖς εὐαγῶν οἴκοις τοῦτο γίνεσθαι, τῆρ τοιαύτην μίσθωσιν καὶ ἐμφύτευσιν προῖναι συγχωροῦμεν.

Nov. 123. ^{cap. 6.} γ'. ^{ff)} Ἄλλα καὶ αὐταῖς ταῖς ἰσχυρόταταις ἐκκλησίαις καὶ τοῖς ἄλλοις σεπτοῖς οἴκοις δίδομεν ἄδειαν, μίσθωσεις καὶ ἐμφυτεύσεις πρὸς ἀλλήλους ποιεῖν· καὶ τοῖς κληρικοῖς ὁμοίως τῶν οἰκείων ἐκκλησιῶν τὰς κτήσεις μισθοῦσθαι καὶ διοικεῖν, γνώμη μέντοι τοῦ ἐπισκόπου καὶ τοῦ οἰκονόμου συγχωροῦμεν, ἐξηρημέτων τῶν προσώπων, ἅτινα δι' ἑτέρον νόμον τοῦτο ποιεῖν ἐκωλύσαμεν. εἰ δὲ τις παρὰ τὰ εἰρημένα τι ποιήσει ^{g)}, εἰ μὲν ἐπίσκοπος εἴη, πάντα αὐτοῦ τὰ πράγματα ἐξ οἰαςδήποτε αἰτίας ἢ προσώπου, εἴτε πρὸ τῆς ἐπισκοπῆς, εἴτε μετὰ ταῦτα εἰς αὐτὸν περιελθόντα τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ ἐδικαιώσθαι θεοπίζομεν. εἰ δὲ οἰκονόμος ἢ ἄλλοι κληρικοὶ εἴεν οἱ τοῦτο πλημιελήσαντες, ποινήν αὐτοὺς χρηματικὴν, ἣν ἂν ὁ ἐπίσκοπος αὐτῶν δοκιμάσει, εἰς πρᾶττεσθαι τῇ ἐκκλησίᾳ ἐδικαιωθησομένην. ὁπότε καὶ οἱ τῆρ μίσθωσιν τῶν τελῶν ἢ οἰαςδήποτε κτήσεως ἢ δημοσίων φόρων ἐκλήψιν ἢ ἀπατήσιν, ἢ φροντίδα οἴκου αὐτοῖς πιστεύσαντες ἢ ἐγγυητὰς αὐτοὺς ὑπὲρ τῶν μνημονευθεῖσων αἰτιῶν δεξάμενοι μηδεμίαν κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἢ τοῦ μοναστηρίου ἢ τῶν πραγμάτων αὐτοῦ ἢ διοικητῶν ἢ κατ' ἐκείνων τῶν προσώπων, οἷς πιστεύουσιν ^{h)}, ἢ κατὰ τῶν οὐσιῶν ἢ ἐγγυητῶν ⁱ⁾ ἐχέτωσαν ἀγωγὴν. ἐκεῖνοι δὲ, οἵτινες δημοσίων συντελειῶν ἢ τελῶν ἐκλήψιν ἢ μίσθωσιν ἢ ἀπατήσιν τοῖς μνημονευθεῖσι προσώποις πιστεύουσιν ἢ ἐγγυητὰς αὐτοὺς δεξόνται ^{k)}, εἰ τις τῷ δημοσίῳ ζημία συμβαῖη, ταύτην ἐκ τῆς οἰκείας ὑποστάσεως ἀποκαταστήσαι ἀναγκασθήσονται.

Nov. 123. ^{cap. 7.} Οὐδενὶ δὲ τῶν ἀρχόντων ἐξέσται ^{l)}, τοὺς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους ἀναγκάζειν εἰς δικαστήριον παραγίνεσθαι ὑπὲρ τοῦ νεῖμαι μαρτυρίαν, ἀλλ' ὁ δικαστῆρ πεμπέτω πρὸς αὐτοὺς τινὰς ἐκ τῶν προσώπων τῶν ὑπαρηγορευμένων αὐτῶν, ἵνα προκειμένων τῶν ἀγῶν εὐαγγελίων κατὰ τὸ πρέπον ἱερεῦσιν εἴπωσιν, ἅπερ γνώσκεισιν.

Nov. 123. ^{cap. 8.} ιδ'. ^{ll)} Ἄλλ' οὐδὲ ὑπὲρ τινος χρηματικῆς ἢ ἐγκληματικῆς αἰτίας ἐπίσκοπον πρὸς ἄρχοντα πολιτικὸν ἢ στρατιωτικὸν ἄγοντα ἢ διάγεσθαι ἢ παρίστασθαι δίχα βασιλικῆς κελεύσεως συγχωροῦμεν· ἀλλὰ τὸν ἄρχοντα τὸν τοῦτο εἴτε ἐγγράφως εἴτε ἀγράφως προστάξαι τολμησαντα μετὰ τῆρ ζωῆς ἀφαιρεσιν εἰκοσι χροσίου λι-

Sed neque susceptorem neque exactorem publicorum vectigalium, vel conductorem vectigalium aut alienarum possessionum, vel curatorem domus vel procuratorem litis vel fideiussorem pro his causis, Episcopum vel Oeconomum vel alium Clericum cuiuscunque gradus vel Monachum proprio vel Ecclesiae vel Monasterii nomine fieri permittimus, ut ne per hanc occasionem et sacris domibus damnum inferatur et sacra ministeria impediantur.

XII. Si tamen possessiones quaedam Ecclesiis vel Monasteriis adiacentes reperiantur et velint earundem venerabilium domuum administratores in locationem vel emphyteusin illas accipere, tunc, si omnes Clerici et Monachi de illis causis vel in ipso instrumento vel apud acta consentiant et declarent, ad utilitatem venerabilium domuum hoc fieri, talem locationem et emphyteusin procedere permittimus.

XIII. Sed et ipsis sanctissimis Ecclesiis ceterisque venerabilibus domibus facultatem concedimus locationes et emphyteuses inter se celebrandi. Et Clericis similiter suarum Ecclesiarum possessiones conducere et administrare, volente tamen Episcopo et Oeconomio, permittimus, exceptis personis, quas alia lege hoc facere prohibuimus. Si vero quis contra ea, quae dicta sunt, aliquid fecerit, siquidem Episcopus sit, omnes eius res, quae ex quacunque causa vel persona, sive ante Episcopatum, sive postea, ad eum pervenerunt, Ecclesiae eius vindicari iubemus. Si vero Oeconomi vel alii Clerici sint, qui haec commiserint, pecuniaria poena, quam Episcopus eorum probaverit, ab iis exigatur, Ecclesiae vindicanda: cum etiam illi, qui locationem vectigalium vel cuiuscunque possessionis, vel publicorum tributorum receptionem vel exactionem, vel curam domus illis commiserunt, vel fideiussores eos pro dictis causis acceperunt, nullam contra Ecclesiam vel Monasterium vel res eius vel administratores vel adversus eas personas, quibus credunt, vel contra facultates aut fideiussores habeant actionem. Illi autem, qui publicarum contributionum aut tributorum receptionem vel locationem vel exactionem dictis personis credunt vel fideiussores eas accipiunt, si quod damnum publico contingat, hoc ex propriis bonis resarcire compellentur.

Nemini vero magistratum licebit, Deo amantissimos Episcopos cogere, ut in iudicio ad testimonium praebendum compareant: sed iudex mittat ad eos aliquos ex personis ei ministrantibus, ut propositis sacris evangeliiis, prout sacerdotes decet, loquantur, quae sciant.

XIV. Sed neque ob pecuniariam vel criminalem quandam causam Episcopum invitum ad civilem vel militarem magistratum vel perduci vel sisti sine Imperiali iussione permittimus: sed magistratum, qui hoc sive scripto sive sine scripto praecipere ausus fuerit, praeter cinguli amissionem viginti librarum auri poenam

^{ee)} Cod. Coisl. ποιήσει. ^{f)} Hoc caput et initium sequentis usque ad ποιεῖν ἐκωλύσαμεν Synopsis habet. ^{ff)} Huius part. ^{is} cap. 6. Nov. 123. brevis epitome apud Theodorum extat. Est secundum eum cap. 14. hui. tit. ^{g)} Cod. Coisl. ποιήσει. ^{h)} Cod. Coisl. πιστεύουσιν. ⁱ⁾ Cod. Coisl. add. αὐτῶν. ^{k)} Ita melius Cod. Coisl. quam Fabr. δεξόντα. ^{l)} Cod. Coisl. ἐξέσται. ^{ll)} Theod. hui. capit. brevem exhibet epitomen. Est apud eum cap. 17. hui. tit.

τροῶν ποινὴν καταβαλεῖν κελεύομεν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἧς ὁ ἐπίσκοπος διαγῆθῃν ἢ παραστῆναι προσετάχθη, δοθησομένην, καὶ τοῦ ἐκβιαστοῦ ὁμοίως μετὰ τὴν τῆς ζώνης ἀφαίρεσιν καὶ βασάνους ὑποβαλλομένον καὶ ἐν ἔξορῳ πεμπομένον.

14. Ἀπαγορεύομεν δὲ τοῖς Θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις, τὰς οἰκίας ἀπολιμπάνειν ^{m)} ἐκκλησίας καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας παραγίνεσθαι. εἰ δὲ ἀνάγκη τις τοῦ ποιῆσαι τοῦτο συμβῆ ⁿ⁾, μὴ ἄλλως, εἰ μὴ μετὰ γραμμάτων τοῦ μακαριώτατου αὐτῶν πατριάρχου ἢ μητροπολίτου ἢ κατὰ βασιλικὴν δηλαδὴ ^{o)} κέλευσιν τοῦτο ποιήσωσιν ^{p)}, οὕτω μὲντοι, ἵνα μηδὲ ἐκείνοις τοῖς ἐπισκόποις, οἵτινες ὑπὸ τὸν μακαριώτατον ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως καὶ πατριάρχου εἰσὶν, ἐξέη, διὰ ἐπιτροπῆς αὐτοῦ ἢ ἡμετέρας κελεύσεως εἰς τὴν βασιλίδα πόλιν ἐλθεῖν. εἰ δὲ καὶ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπίσκοπος οἰουδῆποτε τόπον ἀποδημήσῃ ^{q)}, μὴ πλέον ἐνὸς ἐνιαυτοῦ τὴν ἰδίαν καταλιμπανέτω ἐκκλησίαν. τοὺς δὲ ἐπισκόπους τοὺς κατὰ τὴν βασιλίδα πόλιν, ὡς εἴρηται, παραγινόμενους, οἷασιδῆποτε εἶεν διοικήσεως, πρὸ πάντων ὑπέραι πρὸς τὸν μακαριώτατον ἀρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως καὶ πατριάρχου καὶ οὕτως δι' αὐτοῦ πρὸς τὴν ἡμετέραν εἰσιέναι γυληρότητα.

15. Τοῖς δὲ παρὰ ταύτην ἡμῶν τὴν διατύπωσιν ἢ ἀποδημῶσιν ἢ ὑπὲρ τὸν ὁρισμένον τοῦ ἐνιαυτοῦ χρόνον ἔξω τῆς ἰδίας ἐκκλησίας ποιοῦσι διατριβὴν ^{r)} πρῶτον μὲν κελεύομεν ^{s)}, μὴ χορηγεῖσθαι παρὰ τῶν οἰκονόμων τῆς ἰδίας ἐκκλησίας δαπάνας· ἐπειτα δὲ ὑπομιμησέσθαι αὐτοὺς διὰ γραμμάτων τῶν ἱερέων, ὅφ' αὐς ^{t)} τελευτήσιν, ὥστε ἐπανελεῖν εἰς τὰς ἰδίας ἐκκλησίας· ὑπεριθεμένους ^{u)} δὲ ὑποστρέψαι κατὰ τοὺς ἱερούς καλεῖσθαι κανόνας· καὶ εἰ μὴ ἐντὸς τοῦ ὁριζομένου χρόνου παρὰ τῶν ἱερέων ὑποστρέψωσιν εἰς τὰς ἰδίας ἐκκλησίας, αὐτοὺς μὲν τῆς ἐπισκοπῆς ἔξωθεῖσθαι, ἐτέρους δὲ ἀντ' αὐτῶν καλλίονας χειροτονεῖσθαι κατὰ τὴν τοῦ ^{v)} παρόντος νόμου δυνάμιν. τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῖς κληρικαῖς κρατοῦντος, οἰουδῆποτε βαθμοῦ εἶεν ἢ ὑψηροῦς.

16. Ἐπειδὴ δὲ τὸ τοῖς κανόσι εἰρημένον περὶ τῶν συνόδων τῶν ὁσιωτάτων ἐπισκόπων ὀφειλουσῶν καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν γίνεσθαι, μέχρι τοῦ νῦν ἐστὶ μὴ παραφυλαχθέν, τῶν ἀναγκαιωτάτων ἐστὶν ἐπανορθῶσαι. οἱ μὲν οὖν ἄγιοι ἀπόστολοι καὶ οἱ πατέρες ὤρισαν, δεύτερον τοῦ ἔτους γίνεσθαι συνόδους τῶν ὁσιωτάτων ἱερέων ἢτοι ἐπισκόπων ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ καὶ τὰ ἀναφερόμενα ἐξετάζεσθαι καὶ τῆς προσηκούσης ἀξιούσθαι διορθώσεως· τοιούτοι, μίαν μὲν τῆ τετάρτῃ ἑβδομαδί τῆς ἁγίας πεντηκοστῆς, τὴν δὲ ἄλλην κατὰ τὸν ὀκτώβριον μῆνα. ἡμεῖς διενθρόντες, ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης ἀμελείας πολλοὶ διαφόροις ἁμαρτήμασι περιεβλήθησαν, κελεύομεν πᾶσι τρόποις, μίαν σύνοδον γίνεσθαι καθ' ἕναστον ἔτος ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ ἢ τῷ ἰουνίῳ ἢ τῷ Σεπτεμβρίῳ μηνί, καὶ συνέναι παρὰ μὲν τοῖς μακαριώτατοις πατριάρχεις ἐκείνους τοὺς παρ' αὐτῶν μὲν χειροτονουμένους, μὴ ἔχοντας δὲ δίκαιον ἄλλους ἐπισκόπους χειροτονεῖν, παρὰ δὲ τοῖς ὁσιωτάτοις μητροπολίταις ἐκάστης ἐπαρχίας τοὺς ὑπ' αὐτῶν χειροτονουμένους, ἐφ' ᾧ τὰς κινουμένας αἰτίας ἢ τὰ παρὰ τινῶν προσηγγελλόμενα, ἢ προσφάσει πίστεως, ἢ κανονικῶν ζητήσεων, ἢ διοικήσεως ἐκκλησιαστικῶν πραγμά-

solvere iubemus, Ecclesiae, cuius Episcopus perducī vel sisti iussus est, dandam: similiter executore post einguli privationem etiam tormentis subiiciendo et in exilium mittendo.

XV. Interdicimus autem Dei amantissimis Episcopis, ne proprias Ecclesias relinquunt et in alias provincias proficiscantur. Si vero necessitas quaedam hoc faciendi incidit, non aliter, quam cum literis beatissimi illorum Patriarchae vel Metropolitanī vel Imperiali iussione hoc faciant: ita tamen, ut nec illis Episcopis, qui sub beatissimo Archiepiscopo Constantinopolis et Patriarcha sunt, sine permissione eius vel nostra iussione in regiam urbem venire liceat. Quodsi hoc modo Episcopus cuiuscunque loci profectus fuerit, non amplius, quam per unum annum Ecclesiam suam relinquat. Episcopi vero, qui ad regiam urbem, ut dictum est, adveniunt, cuiuscunque sint dioeceseos, ante omnia beatissimum Archiepiscopum Constantinopolis et Patriarcham adeant, atque ita per eum ad Serenitatem nostram ingrediantur. Nov. 123. cap. 9.

XVI. Illis autem, qui contra hanc nostram dispositionem vel proficiscuntur, vel supra definitum anni tempus extra Ecclesiam suam commorantur, primum iubemus, non dari ab Oeconomis Ecclesiae suae expensas: deinde per literas sacerdotum, quibus subsunt, admoneantur, ut ad suas Ecclesias redeant. Qui vero reverti differunt, secundum sacros canones vocentur: et nisi intra tempus a Sacerdotibus definitum ad Ecclesias suas revertantur, ipsi quidem Episcopatu deiciantur, alii autem meliores ipsorum loco secundum praesentis legis tenorem ordinantur. Atque id ipsum etiam in Clericis obtineat, cuiuscunque gradus sint aut ministerii. Nov. 123. cap. 9.

XVII. Quoniam vero id, quod in canonibus de Synodis sanctissimorum Episcoporum in quavis provincia congregandis dictum est, hucusque non est observatum, hoc maxime necesse est, ut corrigamus. Sancti igitur Apostoli et patres definiverunt, ut bis singulis annis synodi sanctissimorum sacerdotum sive Episcoporum in quavis provincia celebraretur et, quae emergant, examinentur et conveniente emendatione digna habeantur: hoc est, una quidem quarta septimana sanctae Pentecostes, altera vero mense Octobri. Nos cum invenerimus, ex tali negligentia multos variis peccatis esse implicitos, omni modo imperamus, ut una Synodus singulis annis in singulis provinciis vel Iunio vel Septembri mense celebretur, et apud beatissimos quidem Patriarchas illi convenient, qui ab ipsis ordinati sunt, nec vero ius habent, alios Episcopos ordinandi: apud sanctissimos autem Metropolitanos cuiuscunque provinciae illi, qui ab ipsis ordinati sunt: ut causae motae aut quae a quibusdam denunciantur, vel occasione fidei, vel canonicarum quaestionum, vel administrationis rerum ecclesiasticarum, vel de Episcopis, vel Presbyteris, vel Diaconis, vel aliis Clericis, Nov. 137. cap. 4.

m) Ita Fabr. Cod. Coisl. καταλιμπάνειν. n) Ita Cod. Coisl. Fabr. τοῦτο συμβῆ ποιῆσαι omisso τοῦ. o) δηλαδὴ habet Cod. Coisl. apud Fabr. deest. p) Cod. Coisl. ποιήσουσα. q) Cod. Coisl. ἀποδημήσει. r) διατριβὴν deest in Cod. Coisl. s) κελεύομεν in Cod. Coisl. deest. t) Cod. Coisl. ἐφ' οἷς. u) Cod. Coisl. ὑπεριθεμένους. v) Ita Cod. Coisl. Apud Fabr. tam ἀντ' αὐτῶν, quam τοῦ deest.

των, ἢ περὶ ἐπισκόπων, ἢ πρεσβυτέρων, ἢ διακόνων, ἢ ἄλλων κληρικῶν, ἢ περὶ ἡγουμένων μοναχῶν, ἢ περὶ κατεργωσμένου βίου, ἢ καὶ ἄλλων τινῶν δεομένων ἐπινοηθέντων κινεῖσθαι τε καὶ προσηκόντως ἐξετάζεσθαι, καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῖς διόρθωσιν προεῖναι τοῖς θεοῖς κανόσιν καὶ τοῖς ἡμετέροις νόμοις συμβαίνουσαν.

Nov. 137. ιη'. Μὴ μόνον δὲ ἐν ταῖς καθ' ἕκαστον ἔτος γενο-
cap. 5. μέναις συνόδοις ταῦτα ζητεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ, ὅσας ἂν τινες κατηγορηθεῖεν τῶν ἱερέων, ἢ κληρικῶν, ἢ ἡγουμένων μοναχῶν, ἢ περὶ πίστεως, ἢ περὶ αἰσχροῦ βίου ἢ ὡς παρὰ τοὺς θεοῖς κανόνας τι διαπραττόμενοι ^{ω)}, καὶ εἴτερο ἐπίσκοπος εἴη ὁ κατηγορούμενος, τὸν τοῦτον μητροπολίτην ἐξετάζειν τὰ λεγόμενα· εἰ δὲ μητροπολίτης εἴη, τὸν μακαριώτατον πατριάρχη, ἢ ὃν τελεῖ· εἰ δὲ πρεσβύτερος, ἢ διάκονος, ἢ ἄλλος κληρικός, ἢ ἡγούμενος, ἢ μοναχός, τὸν ὁσιώτατον ἐπίσκοπον, ἢ ὃν οὗτοι τελοῦσιν, ἐξετάζειν τὰ προσαγγελλόμενα, καὶ τῆς ἀληθείας ἐξετάζομένης καὶ ἀποδεικνυμένης, ἕκαστον πρὸς τὸ πταῖσμα κανονικοῖς ἐπιτιμοῖς ὑποβάλλεσθαι τῷ κρίματι τοῦ ἐξετάζοντος. ταῦτα δὲ πάντα κρατεῖν μὴ μόνον ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα χειροτονουμένων ἐπισκόπων τε καὶ κληρικῶν καὶ ἡγουμένων, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν νυνὶ ὄντων καὶ τινῶν, ὡς εἰχός, ἐπὶ τισιν αἰτίας ἀπηγορευμέναις τοῖς θεοῖς κανόσιν καὶ τοῖς ἡμετέροις νόμοις κατηγορουμένων. τούτων γὰρ οὕτω φυλαττομένων καὶ οἱ λαϊκοὶ πολλῆς ἐντεῦθεν περὶ τε τὴν ὀρθὴν πίστιν καὶ τὸν σεμνὸν βίον προκοπῆς τε καὶ ἐπινοηθέντων ἀξιοθήσονται.

Nov. 137. ιθ'. Πρὸς τούτοις κελεύομεν, πάντας ἐπισκόπους
cap. 6. τε καὶ πρεσβυτέρους μὴ κατὰ τὸ σεσωπημένον, ἀλλὰ μετὰ φωνῆς τῷ πιστωτάτῳ λαῷ ἐξακουμένης τὴν θεῖαν προσκομιδὴν καὶ τὴν ἐπὶ τῷ ἁγίῳ βαπτισματι προσερχὴν ποιῆσθαι πρὸς τὸ κἀντεῦθεν τὰς τῶν ἀκουόντων ψυχὰς εἰς πλεόνα κατάνυξιν καὶ τὴν πρὸς τὸν δεσπότην θεὸν διανίστασθαι δοξολογίαν· οὕτως ^{χ)} γὰρ καὶ ὁ θεὸς ἀπόστολος διδάσκει λέγων ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώτῃ ἐπιστολῇ ^{xx)}· ἐπεὶ, ἐὰν εἰλογῆσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου, πῶς ἔρεῖ τὸ ἐμὴν τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ, τί λέγεις, οὐκ οἶδε. σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. καὶ πάλιν ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους οὕτως λέγει· καρδίᾳ μὲν γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. διὰ ταῦτα τοῖνυν προσήκει τὴν ἐπὶ τῇ ἁγίᾳ προσκομιδῇ καὶ τὰς ἄλλας προσερχὰς ^{γ)} μετὰ φωνῆς παρὰ τῶν ὁσιωτάτων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρων προσφέρεσθαι τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν σὺν τῷ πατρὶ καὶ ἁγίῳ πνεύματι· γνωσκόντων τῶν ὁσιωτάτων ἱερέων ^{ζ)}, ὡς, εἴτερο τι τούτων παρίδοιεν, καὶ τῇ φοβερῇ κρίσει τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπολογησονται, καὶ οὐδὲ ἡμεῖς ταῦτα γνώσκοντες ἐφησυχάσομεν ἢ ἀνεκδίκητα καταλιποῦμεν ^{α)}. κελεύομεν δὲ καὶ τοὺς τῶν ἐπαρχιῶν ἄρχοντας, εἴτερο ἀμελοῦμένον τι τῶν παρ' ἡμῶν νομοθετηθέντων ἴδοιεν, πρῶτον μὲν κατεπεῖγειν τοὺς μητροπολίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἐπισκόπους, τὰς εἰρημένας συνόδους ποιῆσθαι καὶ πάντα πληροῦν, ὅσα περὶ τῶν συνόδων διὰ τοῦ παρόντος παρεκελευσάμεθα νόμον· εἰ δὲ ἀναβαλλομένους αὐτοὺς ἴδοιεν, τηλικαῦτα μηνύειν ἡμῖν πρὸς τὸ ἐξ ἡμῶν τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν προεῖναι κατὰ τῶν ὑπεριθεμένων τὰς

vel de Hegumenis Monachorum, vel de vita vituperatione digna vel de aliis quibusdam correctione indigentibus, moveantur et decenter examinentur et eorum emendatio procedat, sacris canonibus et legibus nostris conveniens.

XVIII. Non solum autem in Synodis singulis annis congregatis haec quaerantur, sed et quoties quidam ex Sacerdotibus, vel Clericis, vel Hegumenis Monachorum, vel de fide, vel de turpi vita, vel quod contra divinos canones quid fecerint, accusantur. Et siquidem Episcopus sit, qui accusatur, Metropolitanus eius inquirat in ea, quae dicta sunt: si vero Metropolitanus, beatissimus Patriarcha, cui subest: si vero Presbyter, vel Diaconus, vel alius Clericus, vel Hegumenus, vel Monachus, sanctissimus Episcopus, cui illi subsunt, in ea, quae denuntiantur, inquirat, et veritate examinata et probata unusquisque pro delicto suo canonicis poenis iudicio examinantis subiiciatur. Haec autem omnia obtineant non solum in Episcopis et Clericis et Abbatibus posthaec ordinandis, sed etiam in iis, qui nunc sunt, et a quibusdam forte ob quasdam causas sacris canonibus et legibus nostris prohibitas accusantur. His enim ita observatis etiam Laici multos exinde circa rectam fidem et honestam vitam profectus et emendationem accipient.

XIX. Ad haec iubemus, omnes Episcopos et Presbyteros non tacite, sed ea voce, quae a fidei populo audiatur, sacram oblationem precesque in sancto baptisate facere, ut inde audientium animi ad maiorem contritionem et laudem Domini Dei excitentur. Ita enim sanctus quoque Apostolus docet, dicens in prima ad Corinthios epistola: si benedixeris spiritu, quomodo, qui locum obtinet idiotae, post tuam gratiarum actionem Amen Deo dicet? quoniam, quid dicas, non aedificatur. Et rursus in epistola ad Romanos ita dicit: corde quidem creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Propterea igitur preces in sacra oblatione et reliquae voce sanctissimorum Episcoporum et Presbyterorum Domino Iesu Christo, Deo nostro cum Patre et Spiritu Sancto offerantur: scientibus sanctissimis sacerdotibus, se, si quid horum neglexerint, et terribili iudicio magni Dei et Servatoris nostri Iesu Christi rationem reddituros, neque nos ea cognoscentes passuros aut impunita relictuos. Imperamus autem et provinciarum Praesidibus, ut, si quid eorum, quae a nobis sancita sunt, neglectum viderint, primum quidem Metropolitanos reliquosque Episcopos cogant, ut dictas synodos celebrent et omnia impleant, quae de synodis praesenti lege statuimus. Si vero viderint, eos differre, tunc id ad nos referant, ut ex nobis contra eos, qui synodos celebrare differunt, conveniens emendatio procedat: scientibus ipsis magistratibus et officialibus, qui illis parent, se, si haec non observaverint, ultimis suppliciis subiiciendos fore.

^{ω)} Hactenus Coisl. Coisl. cap. 17. exhibet, quod hactenus deest apud Fabrotum, qui illud his incipit verbis, quae sequuntur: ἐὰν ἐπίσκοπος εἴη ὁ κατηγορούμενος et finit verbis τῷ κρίματι τοῦ ἐξετάζοντος. Reliqua, quae postea sequuntur, rursus sunt e Codice Coislino. ^{χ)} Cod. Coisl. οὕτω. ^{xx)} Cap. 14. v. 16. 17. et postea epist. ad Rom. cap. 10. v. 10. ^{γ)} Cod. Coisl. εὐχάς. ^{ζ)} Ita Cod. Coisl. τῶν ὁσιωτάτων ἱερέων deest apud Fabr. ^{α)} Sic recte Fabr. pro καταλιπομεν, quod habet Cod. Coisl. Quae sequuntur, non habet Fabrotus in Basilicis, sed desumpta sunt e Cod. Coislino.

συνόδους ποιεῖν, ἐπισταμένων αὐτῶν δὲ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πειδομένων αὐτοῖς τύξεων, ὡς, εἴπερ μὴ ταῦτα παραφυλάξουσι, ἐσχάτως ὑποβληθήσονται τιμωρίας.

ζ'. ^{aa)} Ἀπαγορεύομεν δὲ τοῖς ὀσιωτάτοις ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις καὶ διακόνους καὶ ὑποδιακόνους ^{b)} καὶ ἀναγνώσταις καὶ παντὶ ἄλλῳ οἰουδήποτε ^{c)} εὐαγοῦς τάγματος ἢ σχήματος καθεστῶσι ταυλιῶν ἢ τῶν τοιαῦτα παιζόντων κοινωνοὺς ἢ θεωρητὰς γενέσθαι ἢ εἰς οἰανδήποτε θέαν τοῦ θεωρηῆσαι χάριν παραγίνεσθαι ^{d)}. εἰ δὲ τις ἐξ αὐτῶν τοῦτο ἁμάρτοι, κελεύομεν τοῦτον ἐπὶ τρεῖς ἐνιαυτοὺς ἀπὸ πάσης εὐαγοῦς ὑπηρεσίας κολύεσθαι καὶ μοναστηρίῳ ἐμβάλλεσθαι. εἰ δὲ ἐν τῷ μέσῳ χρόνῳ δείξῃ ἀξίαν τοῦ ἰδίου πταίσματος μετάνοιαν, ἴδειαν εἶναι τῷ ἱερεῖ, ὅφ' ὃν τέτακται, καὶ ἐλαττοῦν τὸν χρόνον καὶ τοῦτον πάλιν ^{e)} τῇ ἰδίᾳ ἀποδιδόναι ὑπηρεσίᾳ· εἰδότην καὶ τῶν ὀσιωτάτων ἐπισκόπων τῶν ὀφειλόντων ταῦτα διεκδικῆσαι ^{f)}, ὡς καὶ, εἴτι τοιοῦτον μαθόντες μὴ ἐκδικήσουσιν ^{g)}, αὐτοὶ λόγον τῷ θεῷ ὑπὲρ ταύτης τῆς αἰτίας ὑφ' ἧς μὴδὲν δὲ ἐπίσκοπον ἕκοντα καταναγκάζεσθαι, οἰουδήποτε κληρικὸν ὑπ' αὐτὸν ὄντα τοῦ ἰδίου κλήρου ἀπολύειν.

κα'. Πᾶσι δὲ τοῖς ἐπισκόποις ἢ καὶ πρεσβυτέροις ἀπαγορεύομεν, μὴ ἀφορίζῃν τινὰ τῆς ἁγίας κοινωνίας, πρὶν ἢ αἰτία δευθῆ, δι' ἣν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες τοῦτο γενέσθαι κελεύουσιν. εἰ δὲ τις παρὰ ταῦτα τῆς ἁγίας κοινωνίας τινὰ χωρίσῃ, ἐκεῖνος μὲν, ὃς ἀδίκως ἀπὸ τῆς κοινωνίας ἐχωρίσθη, λυομένου τοῦ χωρισμοῦ ὑπὸ τοῦ μείζονος ἱερέως τῆς ἁγίας ἀξιούσθω κοινωνίας. ὁ δὲ ἀδίκως τινὰ τῆς ἁγίας χωρίσας κοινωνίας ^{h)} ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ὅφ' ὃν τέτακται, χωρισθήσεται τῆς κοινωνίας, ἐφ' ὅσον χρόνον ἐκεῖνος συνίδῃ ⁱ⁾, ἵνα, ὅπερ ἀδίκως ἐποίησε, δικαίως ὑπομείνῃ ^{k)}.

κβ'. Ἄλλ' οὐδὲ οἰκείαις χερσὶν ἔξεστιν ἐπισκόπῳ τινὰ πλήττειν· τοῦτο γὰρ ἀλλότριόν ἐστιν ἱερέων.

ἀλλ' οὐδὲ] Ὅμοιος ὁ κδ'. τῶν ἁγίων ἀποστόλων ^{kk)}.

κγ'. Εἴ τις δὲ ἐπίσκοπος κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικὸς κανόνες τῆς ἱεροσύνης ἐκβληθεὶς ^{l)} τοιμήσῃ ἐπιβῆναι τῆς πόλεως, ἐξ ἧς ἐξεβλήθη ^{m)}, ἢ καταλιπεῖν τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἐκελευσθῆ διάγειν, κελεύομεν τοῦτον μοναστηρίῳ ἐν ἄλλῃ ἐπαρχίᾳ καθεστῶτι παραδίδεσθαι, ἵνα, ὅπερ ἐν τῇ ἱεροσύνῃ ἡμαρτε, διάγων ἐν τῷ μοναστηρίῳ διορθώσῃται.

κδ'. ^{mm)} Κληρικὸς δὲ οὐκ ἄλλως χειροτονεῖσθαι συγχωροῦμεν, εἰ μὴ γράμματα ἴσασι καὶ ὀρθὴν πίστιν καὶ βίον σεμνὸν ἔχουσι, καὶ οὐδὲ παλλακὴν, οὐδὲ φρόσιν ⁿ⁾ ἔσχον ἢ ἔχουσι παῖδας, ἀλλ' ἢ σωφρόνως βιούστας ἢ γυμνήν νόμιμον καὶ αὐτὴν μίαν καὶ πρῶτην ἐσχηκότας ἢ ἔχοντι καὶ μὴδὲ γήραν, μὴδὲ ^{o)} διαξενχθεῖσαν ἀνδρός, μὴδὲ ἄλλως τοῖς νόμοις ἢ καὶ τοῖς θεοῖς κανόνιν ἀπηγορευμένην.

κε'. ^{oo)} Πρεσβύτερον δὲ ἐλάττονα τῶν τριάκοντα ἐνιαυτῶν γίνεσθαι οὐκ ἐπιτρέπομεν· ἀλλ' οὐδὲ διάκονον

XX. Interdicimus autem sanctissimis Episcopis et ^{Nov. 123.} Presbyteris et Diaconis et Subdiaconis et Lectoribus ^{cap. 10.} et cuivis alii in quocunque venerando collegio vel habitu constituto, ne ad tabulas ludant vel eorum, qui haec ludant, socii vel spectatores fiant, vel ad quocunque spectaculum spectandi gratia adveniant. Si quis vero ex illis hoc commiserit, iubemus, eum per tres annos omni venerabili ministerio prohiberi et in monasterium conici. Si vero medio tempore dignam ostenderit suo peccato poenitentiam, liceat Sacerdoti, sub quo constitutus est, et tempus minuere eumque rursus suo ministerio restituere: scientibus et sanctissimis Episcopis, qui haec vindicare debent, si tale quid cognoverint et non vindicaverint, se rationem hac de causa Deo reddituros esse. Nullus vero Episcopus invitus cogatur, quemcunque Clericum sub se constitutum a Clero suo dimittere.

XXI. Omnibus vero Episcopis et Presbyteris ^{Nov. 123.} interdicimus, ne quempiam a sacra communione ^{cap. 11.} separent, atequam causa probetur, ob quam ecclesiastici canones hoc fieri iubent. Si quis autem adversus haec a sancta communione aliquem separaverit, ille quidem, qui iniuste a communione separatus est, separatione sublata a maiore sacerdote ad sacram communionem admittatur: is vero, qui iniuste aliquem a sacra communione separaverit, a Sacerdote, sub quo constitutus est, a communione separabitur, quamdiu illi placuerit, ut, quod iniuste fecerit, iuste patiatur.

XXII. Sed neque suis manibus licet Episcopo quem- ^{Nov. 123.} piam pulsare: hoc enim a Sacerdotibus alienum est. ^{cap. 11.} sed neque] Similiter canon 24. sanctorum Apostolorum.

XXIII. Si quis autem Episcopus secundum eccle- ^{Nov. 123.} siasticos canones sacerdotio deiectus civitatem, qua ^{cap. 11.} expulsus est, ingredi vel locum, in quo degere iussus est, relinquere audeat: iubemus, hunc monasterio in alia provincia constituto tradi, ut, quae in sacerdotio peccaverit, in monasterio degens emendet.

XXIV. Clericos autem non aliter ordinari permit- ^{Nov. 123.} timus, quam si literas sciant et rectam fidem et ho- ^{cap. 12.} nestam vitam agant, et neque concubinam neque naturales liberos habuerint aut habeant: sed qui vel caste vivant, vel legitimam uxorem, eamque unam et primam habuerunt, et neque viduam, neque a viro separatam, neque aliter legibus vel etiam sacris canonibus prohibitam.

XXV. Presbyterum vero minorem triginta annis ^{Nov. 123.} fieri non permittimus: sed nec Diaconum vel Subdia- ^{cap. 13.}

aa) Epitomen huius capituli Theod. habet, quod apud eum est cap. 22. hui. tit. b) καὶ ὑποδιακόνους, quod deest apud Fabrotum, habet Cod. Coisl. c) Cod. Coisl. οἰουδήποτε. Fabr. οἰουδήποτε. Posterius praeferendum. d) Ita Cod. Coisl. Fabr. τοιαῦτα παιζόντων κοινωνίας ἢ θεωρητὰς χάριν παραγίνεσθαι. e) Sic recte Cod. Coisl. Fabr. πάλιν. f) Cod. Coisl. διεκδικῆσαι. g) Verba εἴτι — ἐκδικήσουσιν, quae desunt apud Fabrotum, sunt e Cod. Coisl. h) Ita Fabr. Cod. Coisl. autem: ὁ δὲ ἀδίκως τοῦτον τοιμήσας χωρίσῃ πᾶσι τρόποις. i) Ita Cod. Coisl. Fabr. συνείδοι. k) Fabr. ὑπομείνει. Cod. Coisl. ὑπομείνου. kk) Hoc scholium Fabr. habet. Deest in Cod. Coisl. l) Verba δὲ — ἐκβληθεὶς, quae desunt apud Fabrotum, habet Cod. Coisl. m) Quae nunc sequuntur apud Fabrotum, ἐπίσκοπος κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνες τῆς ἱεροσύνης ἐκβληθεὶς, desunt hoc loco in Cod. Coisl. nn) Epitomen huius capituli habet Theod. Est secundum eum cap. 27. hui. tit. Syn. ipsum caput num. 25. totum exhibet. o) Cod. Coisl. φροσίνους. Syn. ut in textu, sed haec ἢ ἔχουσι ἢ ἔσχον. p) Hoc μὴδὲ est in Cod. Coisl. et Syn. deest apud Fabr. oo) Fere iisdem verbis, nisi quod imperativo utitur, habet hoc caput Theod. quod apud eum est cap. 28. hui. tit.

ἢ ὑποδιάκονον ἦρτονα τῶν εἰκοσι πέντε· οὐδὲ ἀναγνώστην ἐλάττωνα τῶν δεκαοκτώ ἐνιαυτῶν· διακόνισσαν δὲ ἐν ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ μὴ χειροτονεῖσθαι, ἥτις ἐλάττων ἐστὶν ἐνιαυτῶν τεσσαράκοντα ἢ εἰς δευτέρους ἤλθε γάμους.

Nov. 123. κα'. Εἰ δὲ ἐν τῷ καιρῷ τῆς χειροτονίας τοῦ κληρικοῦ οἰουδήποτε τάγματος ἢ βαθμοῦ κατήγορός τις ἀναφανῆ, λέγων, αὐτὸν ἀνάξιον εἶναι τῆς χειροτονίας, ὑπεριδέσθω ἢ χειροτονία καὶ πάντα προβαίνειωσαν (τοῦτο μὲν ὑπὲρ τῆς ἐξετάσεως, τοῦτο δὲ ὑπὲρ τῶν ἐπιτιμιῶν) ἅπαντα ἐν ταῖς τῶν ἐπισκόπων χειροτονίαις ἀνωτέρω ἐθεσπίσαμεν.

Nov. 123. κα'. Εἰ δὲ ὁ μέλλων χειροτονεῖσθαι διάκονος μὴ ἔχοι γυναῖκα, καθὰ ἀνωτέρω εἰρηται, ζευχθεῖσαν αὐτῷ, μὴ ἄλλως χειροτονεῖσθω, εἰ μὴ πρότερον ἀπὸ τοῦ χειροτονοῦντος αὐτὸν ἐρωτηθεὶς ἐπαγγεῖληται, δύνασθαι μετὰ τὴν χειροτονίαν καὶ χωρὶς γαμετῆς σεμνῶς βιοῦν, οὐ δυναμένου τοῦ χειροτονοῦντος ἐν τῷ καιρῷ τῆς χειροτονίας ἐπιτρέπειν τῷ διακόνῳ, μετὰ τὴν χειροτονίαν γαμετὴν λαμβάνειν. εἰ δὲ τοῦτο γένηται, ὁ ἐπιτρέψας ἐπίσκοπος τῆς ἐπισκοπῆς ἐκβαλλέσθω. εἰ δὲ μετὰ τὴν χειροτονίαν πρεσβύτερος ἢ διάκονος ἢ ἐποδιάκονος ἀγάγηται γαμετὴν, ἐκβαλλέσθω τοῦ κλήρου καὶ τῆ τάξει τῆς πόλεως, ἐν ἣ κληρικὸς ἦν, μετὰ τῶν ἰδίων πραγμάτων^{p)} παραδιδόσθω. εἰ δὲ ἀναγνώστης δευτέρω γαμετῆν ἀγάγηται ἢ πρώτην μὲν, χήραν δὲ^{q)} ἢ διαζευχθεῖσαν ἀνδρός ἢ τοῖς νόμοις ἢ τοῖς ἱεροῖς κανόσιν ἀπηγορευμένην, μηκέτι εἰς ἄλλον ἐκκλησιαστικὸν βαθμὸν προβαίνειω. εἰ δὲ οἰωδῆποτε τρόπῳ εἰς μείζονα βαθμὸν προαχθεῖη, ἐκβαλλέσθω αὐτοῦ καὶ τῷ προτέρῳ ἀποκαθιστάσθω.

Nov. 123. κα'. Ἀλλὰ μηδὲ ταξέως κληρικὸς γίνεσθαι, ἵνα καρ. 15. μή τις ἐκ τούτων τῶν εἰρηται οὐκ ἔβρωσεν. εἰ δὲ τοιαῦτα πρόσωπα ἐν κλήρῳ καταγάγη, ὡς μὴ γενομένης τῆς χειροτονίας τῇ ἰδίᾳ τύχῃ ἀποκαθιστάσθωσαν πλὴν εἰ μὴ, ὡς εἰκός, μοναχικὸν βίον τις ἐξ αὐτῶν οὐκ ἐλάττων^{r)} δεκαπέντε ἐνιαυτῶν διήρυσσε. τοὺς τοιοῦτους γὰρ χειροτονεῖσθαι κελεύομεν^{s)}. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ κλήρῳ καταλεγόμενοι μοναχῷ πρόποντα βίον ἐκτελείωσαν. εἰ δὲ μετὰ τὴν τοῦ κλήρου τιμὴν γυναῖκα τις ἐξ αὐτῶν ἀγάγηται ἢ παλλακὴν σχολή^{t)}, τῇ τάξει ἢ τῇ τύχῃ, ἢ ἐπέκειτο^{u)}, ἀποδιδόσθω, εἰ καὶ τὰ μάλιστα τοιοῦτω ἐκκλησιαστικῷ βαθμῷ ἐγκαταλεγή, ἐν ᾧ τις τεταχμένος οὐ καλύεται ἀπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῶν νόμων, γαμετὴν λαμβάνειν. ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἵπασι μοναχοῖς κρατεῖν θεσπίζομεν, τοῖς ἀπὸ μοναστηρίων εἰς οἰονδήποτε ἐκκλησιαστικὸν βαθμὸν μεταφερομένοις, εἰ καὶ μηδεμιᾷ τύχῃ ὑπέσθονοι εἴησαν. καὶ^{v)} γενικῶς νομοθετοῦμεν, μηδενὶ ἐξείναι ἐν οἰωδῆποτε ἐκκλησιαστικῷ βαθμῷ καθεστῶτι ἀναχωρεῖν ἐξ αὐτοῦ καὶ κοσμικὸν γίνεσθαι, ἐπισταμένων τῶν οὕτω ποιούντων καὶ ὅτι τῆς, ὡς εἰκός, ἐπιχειμένης αὐτοῖς ζώνης ἢ ἀξίας ἢ στρατείας γυμνωθήσονται καὶ τῇ τάξει τῆς ἰδίας πόλεως παραδοθήσονται.

Nov. 123. κα'. Ἀλλ' οὐδὲ κληρικὸν οἰονδήποτε βαθμοῦ καρ. 16. δίδοναι τι ἐκείνῳ, ὅφ' οὗ χειροτονεῖται, ἢ ἄλλῳ οἰωδῆποτε προσώπῳ συγχωροῦμεν· μόνος δὲ παρέχειν αὐτὸν τὰς συνηθείας τοῖς τῷ χειροτονοῦντι ὑπηρετοῦμένοις καὶ ἐξ ἔθους κομιζομένοις ἐνὸς ἐνιαυτοῦ διάοια μὴ

conum minorem viginti quinque: nec Lectorem octodecim annis minorem. Diaconissa autem in sancta Ecclesia ne creetur, quae minor sit quadraginta annis vel ad secundas venerit nuptias.

XXVI. Si vero tempore ordinationis Clerici cuiuscunque collegii aut gradus accusator apparuerit, dicens, cum indignum esse ordinatione, differatur ordinatione et omnia procedant (tam quod ad examinationem, quam quod ad mulctas attinet), quae in Episcoporum ordinationibus supra sancivimus.

XXVII. Si vero is, qui Diaconus ordinandus est, non habeat uxorem, ut supra dictum est, sibi iunctam, non aliter ordinetur, quam si prius ab eo, qui eum ordinat, interrogatus promiserit, se post ordinationem etiam sine uxore honeste vivere posse, cum is, qui ordinat, non possit tempore ordinationis permittere Diacono, ut post ordinationem uxorem ducat. Si vero hoc fiat, Episcopus, qui id permisit, Episcopatu deiciatur. Sin autem post ordinationem Presbyter aut Diaconus aut Subdiaconus uxorem ducat, Clero eiiciatur et cohorti eius civitatis, in qua Clericus erat, cum rebus suis tradatur. Si vero Lector secundam uxorem ducat, vel primam quidem, sed viduam, vel separatam a viro, vel legibus aut sacris canonibus prohibitam, nequaquam ad alium ecclesiasticum gradum procedat. Si vero quocunque modo ad maiorem gradum promotus fuerit, expellatur eo et priori restituatur.

XXVIII. Sed neque Cohortales Clerici fiant, ne qua exinde venerabili domui iniuria fiat. Si vero tales personae in Clerum assumantur, tanquam non facta creatione suae conditioni restituantur: nisi forte quis ex illis monachicam vitam non minus quindecim annis transegerit. Tales enim ordinari iubemus. Sed et in Clerum assumti vitam Monacho convenientem agant. Si quis enim ex illis post Clericatus honorem uxorem ducat, vel concubinam habeat, cohorti aut fortunae, cui subiacet, reddatur, etiamsi maxime in talem ecclesiasticum gradum assumptus sit, in quo quis constitutus a sacris canonibus et legibus non prohibetur uxorem accipere. Haec ipsa autem et in reliquis omnibus Monachis obtinere sancimus, qui a monasteriis ad quocunque ecclesiasticum gradum translati sunt, licet nulli fortunae subiecti fuerint. Et generaliter sancimus, ut nemini liceat in quocunque ecclesiastico gradu constituto, ab eo discedere et Laicum fieri: scientibus his, qui ita faciunt, se cingulo vel dignitate vel militia, quam forte habent, privandos et civitatis suae cohorti tradendos esse.

XXIX. Sed neque Clericum cuiuscunque gradus illi, a quo ordinatur, vel alii cuiuscunque personae dare quid permittimus: sed tantum sportulas praebat illis, qui ordinanti ministerium praestant et ex more accipiunt, unius anni emolumenta non excedentes.

p) Verba ἐν τῷ — πραγμάτων sunt e Cod. Coisl. desunt apud Fabrotum. q) Verba γαμετὴν — χήραν δέ, quae desunt apud Fabrotum, exhibet Cod. Coisl. r) Fabr. ἐλάττων. Cod. Coisl. ἐλάττων. s) Quae post κελεύομεν sequuntur usque ad ἐπέσθονοι εἴησαν, sunt e Cod. Coisl. desunt apud Fabr. t) Sic Cod. Coisl. Malim σχολή. u) Cod. Coisl. ἐπέκειντο. Legendum ἐπέκειντο. v) Synopsis inde a γενικῶς νομοθετοῦμεν eadem habet, quae Basilica Est Synopses cap. 30. Basil. καὶ ὅτι, Syn. ὅτι καὶ. v) Synopsis hoc et sequens caput totum exhibet. Varietas lectionis haec est. Basil. τοῖς ἰδίῳις. Syn. ἰδίῳις. Basil. μερικῶν αὐτῶν. Syn. μερικῶν αὐτῶν. Sed Leuncl. ad marg. μερικῶν αὐτῶν.